

KASTELLIN

2024-25

Osukki 2024 - 25

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Meidän mestarit
- 5 Kummitoimintaa Matagalpassa
- 6 Avaruusmatkalla
- 9 Figaro
- 10 Isla kamppailee
- 13 Monitoimitalo 10 vuotta
- 14 Pitkällä koulupolulla Kastellissa
- 16 Ihmisyksilö tieteellisenä leluna?
- 18 Kurssi kohti pohjoista
- 20 Tuula ja Maria räätäleinä
- 21 Juorukanavamme Jodel
- 22 Euroopasta unelma
- 23 Reissumuistoja
- 24 Elokuva avartaa
- 25 Tunteiden oppilas
- 30 Kertakäyttöihmisiä liukuhihnalla

Toimitus

Päätoimittaja:
Saana Matela

Toimittajat:
Minea Sakko
Pyy Björk

Erityiskiitos:
Jon Antoniac

Opastus ja taitto:
Eija Paso

Etukannen kuva:
Jami Tuohino

Takakannen kuva:
Pyy Björk

Monetra painatuspalvelut,
150 kappaletta.
Luettavissa netissä:
www.ouka.fi/kastellin-lukio

Opiskelijoiden äänitorvi
Kastellin lukiossa
vuodesta 1970

LUKUVUODEN KOHOKOHTIA. Penkkari-yleisö kohahti, kun abigaalan saliin asteli Mörkö. Itserakenneltu näyttävä hahmo palkittiin parhaana asuna. Sen suojsa rullailivat Jon Antoniac, Akseli Paaso ja Tuukka Laurila sekä yksi tuoli.
Kastellin yötä vietimme poikkeuksellisesti jo syksyllä. Pimeässä lämpimässä paahdettiin vaahtokarkkeja. Yllättävin toimintapiste paljastui hämärän keskeltä: opiskelijamme Ville Rautio pystytti parturin, jossa siisti ikätovereidensa lookin kuntoon.

Pääkirjoitus

SAANA MATELA

LUKUVUONNA 2024 - 2025

Jos olisin vain kaksi vuotta vanhempi, olisin kirjoittanut tämän tekstin – ja aivan jokaisen lukiossa tuottamani kirjainyhdistelmän – itse kustannetulla tietokoneella. Todellisuudessa kuulun siihen onnekkaseen joukkoon, joka aloitti lukiotaipaleensa 2021 syksyn jälkeen ja nauttii maksuttomista Särmistä, Oivalluksista ja retkistä yo-saliin. Ilo uhkasi loppua lyhyeen, kun viime vuonna hallitus aikoi jo vierittää osan kustannuksista takaisin meidän harteillemme. Tymäkän kritiikin ja 40 000 lukiolaisen ulosmarssin jälkeen päätös kuitenkin kumottiin.

Puolestaan pitkän matematiikan hegemonialle voimme vihdoinkin sanoa derimoimoi, kun kohuttu todistusvalinnan pisteytys muuttuu keväällä 2026 kohutuullisemmaksi ja nostaa asianmukaisilla aloilla humanististen aineiden painoarvoa. Lisäksi lukiolain muutoksen myötä ylioppilastutkinnon voi myöhemmin suorittaa myös englanniksi, ja vuonna 2029 kokelaat pääsevät esittelemään YTL:lle taitojaan kuvataiteessa, liikunnassa ja musiikissa. Näiden uudistusten ansioista nuorten osaaminen tunnustetaan aiempaa monipuolisemmin, ja opiskelijoille

annetaan suotuisimmat lähtökohdat itseä kiinnostavien aineiden kirjoittamiselle.

Ennen kaikki ei siis ollut paremmin lukiossakaan. Viisaat uudistukset varmasti tekevät koulutuksesta tasa-arvoisempaa ja kohentavat lukiolaisten opiskelumotivaatiota, mutta suomalaisen lukiokoulutuksen yllä leijuu myös synkkiä pilviä. Tehostaminen, leikkaaminen, sopeuttaminen – sanalla ei väliä, mutta rahoituksen puute lukiokoulutuksesta uhkaa muun muassa paisuttaa ryhmäkoot ja typistää ylioppilaskirjoitusten syvällistä ajatustyötä vaativat tehtävät veikkauspeliksi, vaikka laajojen kokonaisuuksien ymmärtäminen nippelitiedon sijaan olisi olennaisinta.

Tulevaisuuden lukiota voimme muovata esimerkiksi rustaamalla huolellisesti harkitun numeron äänestyslipukkeelle. Hetki sitten järjestetyissä kuntavaaleissa me äänestäjät pääsimme valitsemaan, ketkä päättävät seuraavan neljän vuoden ajan kuntien koulutuskysymyksistä. Ehdokkaat puolueeseen katso-matta kehuskelivat kyllä kilpaa kunnioittavansa nuorten koulutusta, mutta nähtäväksi jää, keiden puheet lās-sähtävät ontoksi vaalilörrötykseksi samoin kuin Orpon onneton lupaus koulutuksen asettamisesta “erityissuo-jeluun”. Siksi meidän on syytä seurata niin paikallisen kuin valtakunnallisen tason politiikkaa ja analysoida teh-tyjä päätöksiä, jotta osaamme poimia mätien omenoiden joukosta tuoreimmat yksilöt. Näin voimme kantaa oman kortemme kekoon sitä varten, että lukiokoulutus olisi mahdollisimman sivistävää meille, sisaruksillem-me, lapsillemme ja muille tulevaisuuden huippuosaajille.

Alaikäisten ei tarvitse jäädä paitsioon, sillä äänestämisen lisäksi voi vaikuttaa lukuisilla muillakin keinoilla. Kaikkia lukiolaisia koskevia päätöksiä ei nimittäin juonita Arkadianmäellä tai kuntopoliitikkojen saunailloissa, vaan esimerkiksi todistusvalintojen pisteytyksistä päättävät yliopistot. Nuijitaanpa päätös lopulta voimaan sit-ten eduskunnassa tai rehtorineuvostossa, me nuoret voimme pitää ääntä muun muassa somessa, järjestöissä ja nuorisovaltuustoissa. Toivottujen muutosten läpimeno osoittaa, miten tärkeää on, että mekin vaikutamme aktiivisesti omiin asioihimme.

Kokemusasiantuntijoina meillä on arvokasta ensikäden tietoa koulutuksen ongelmista, mutta osataksem-me vaikuttaa oikein meidän kuuluu hankkia tietoa oman kokemuksemme ulkopuolelta, etsiä totuutta ja avar-taa mieliämme. Meidän tulee vaalia ja hyödyntää jokaista kultahippusta, jonka me violetin talon seinämien sisäلتä, tiedotusvälineistä tai kirjoista keräämme. Meidän täytyy ajatella, kuunnella ja perustella. Demokratia-vajeen tulipalolle bensiniä ovat harmaat massat, jotka sulkevat silmänsä kiinni, turruttavat aivonsa ja perus-televat flegmaattisuuttaan väljähtäneillä fraaseilla, kuten “en tiedä asioista mitään eikä kiinnostaa”, “ei vaikuta muhun” tai “ei mun mielipiteellä oo kuitenkaan mitään väliä”.

Passiivisuuden vankilan murtaa uskallus vaikuttaa, uskallus oppia ja uskallus tietää.
Sapere aude, kastellilaiset!

Meidän maailmanmestarit

Kultamitalit löysivät paikkansa **Joni Eskelisen** ja **Esa Jaurakkajärven** kaulasta tänä keväänä. He taistelivat salibandyn U19 miesten MM-finaalissa siihen malliin, että Suomi voitti koko kisat Zürichissä.

”Hienolta tuntuu, kun suuri unelma toteutui”, puolustaja Esa sanoo. ”Loppuottelusta jäi mieleen se, että vaikka peli oli tiukka, olin silti varma, että voitamme.”

”Ei sitä vieläkään oikein pysty käsittämään, mitä tuli tehtyä”, Joni tunnelmoi.

”Kun finaalin jatkoajalla tehtiin maali, koko joukkue ryntäsi kentälle juhlimaan. Ja sitä on nyt viikon ajan juhlittu.”

OLS-pelaajien menestys on vaatinut paljon työtä. Viikkoihin on mahduttettu 3-4 aamutreenit ja neljät joukkueharjoitukset.

”Siihen vielä päälle viikonloppuisin pelit ja lukuisat omatoimiset treenit”, Joni täydentää ja sanoo, että maajoukkueprojekti on vaatinut uhrauksia. 18-vuotissynttärin ja itsenäisyyspäivä menivät maalivahdilla leirillä ja abiristeily jäi välistä, mutta onneksi sanavalmis urlulainen ehti sentään juontamaan abigaalaamme.

”Osaan ennakoida, mitä kentällä tulee tapahtumaan, ja hyödynnän sitä”, Esa nimeää vahvuuksiinsa pelinymmärryksen kuten Jonikin. Esa kiittelee menestyksestään pallonkäsittelytaitoaan ja Joni rohkeuttaan.

Säbä sykäytti jo varhain

”Kiinnostuin päiväkotikäisenä säbästä ja aloin 10-vuotiaana pelaamaan tosissani. Kesti kuitenkin lukioon asti, että aloin myös treenaamaan tosissani”, Joni kertoo.

Hän sanoo, että urheilun ja opiskelun yhdistäminen on ollut helppoa ja sen ansiosta on voinut menestyä molemmissa.

”Koulussa menestys on ollut ihan tyydyttävää ja kurssista on selviytetty aina ylpeydellä. Siitä saan kiittää opettajia, jotka ovat tarvittaessa joustaneet, jos urheilu vie ajoittain liikaa aikaa.”

Ekaluokkalainen Esa innostui alakoulussa säbästä. Kehitys oli nopeaa, ja maila ja pallo tuntuivat pian omalta jutulta. Lukiotaivalkin on sujunut hyvin. Nyt hän tähtää paikkaan miesten liigajoukkueessa.

Myös Joni tavoittelee pelivuotia niin korkealla tasolla kuin mahdollista.

”Olisi ihan mukavaa päästä jossakin välissä käymään mutka pelaamassa ulkomailla, vaikka Sveitsissä tai Ruotsissa.”

Koko Kastelli onnittelee mestareita!

Kummitoiminnan kuulumisia Matagalpasta

Kirje Kastellin lukion väelle

Helmikuu 2025

*Hei kummit,
toivon että voitte hyvin.*

Olen hyvin tyytyväinen tänä vuonna täällä Construyendo Huellasissa, haluan kovasti oppia taitoja ja osallistua kaikkiin lastenkeskuksen aktiviteetteihin.

Kotona autan äitiäni myymään tortilloja ja pesemään toisten pyykkiä.

Nimeni on Erlinda Sujey Blandón Picado ja käyn julkista [ei yksityistä] Gabriel Mistralin koulua. Olen yläkoulun viidennellä luokalla ja olen 17-vuotias.

Hyvästi ja suuret kiitokset.

Tässä alkuvuoden 2025 kuulumisia Matagalpasta lastenkeskus Construyendo Huellasista. Lisäksi lähetän kirjeen 17-vuotiaalta nuorelta, joka käy lastenkeskuksessa. Kirjeestä voitte lukea, että koulunkäynnin lisäksi hän tekee töitä äitinsä apuna eli auttaa perhettä hankimaan elantoa. Tämä on vielä varsin yleistä Nicaraguassa.

Lastenkeskus Construyendo Huellas on pystynyt jatkamaan samoja työpajoja lapsille kuin ennenkin (kuvataide, liikunta, tukiopetus ja läksyparkki, atk, pelit ja sadut). Vanhempainkoko on pidetty ja vanhempaintoimikunta on järjestäytynyt. Lastenkeskus toimii nyt vuokratiloissa eikä se ole saanut entistä taloaan vielä takaisin käyttöön. Uusi tila on samassa kaupunginosassa kuin vanhakin, Guanucassa.

Lähehtämästänne joululaulutilaisuuden keräystuotosta on lastenkeskuksen toiminnalle iso apu - se on enemmän kuin yhden kuukauden vuokra.

Kiitos, että olette mukana tukemassa lasten koulunkäyntiä Matagalpassa, Nicaraguassa! yst. terv. **Kati Ylinampa**, puheenjohtaja

Avaruusmatka

Alankomaihin

PYRY BJÖRK

Edellisen vuoden CanSat-kurssin matka vei kesäkuussa 2024 aina Alankomaihin asti, Euroopan avaruusjärjestö ESan teknologiakeskus ESTECiin. Kastellilaiset olivat yksi Päivä avaruusinsinöörinä -tapahtumaan kutsutuista voittajajoukkueista. Kaikkiaan kansallisissa tölkkisatelliittikilpailuissa menestyneitä joukkueita oli mukana 24.

Juoksemme Leidenin juna-asemalta viime tipassa hotellille. Oloni on seitsemäntoistatuntisen matkan jälkeen rätiväsnyt, mutta nyt ei ole aikaa levätä. Peseydyn ja vaihdan vaatteet maailmanennätysajassa.

Bussit suuntaavat kohti ESTECiä, valtavaa rakennuskompleksia, jossa kehitetään ja testataan ESan avaruusluotaimia ja satelliitteja. Harmillisesti pääsemme ainoastaan laitoksen turistiosiin, mutta jo sekin on todella upea kokemus. Jokainen nurkka on täynnä pienoismalleja ESan avaruusteknologiasta. Näyttämön takana on myös aidon kokoisia lavasteita ja hetken aikaa pystyy kuvittelemaan olevansa kansainvälisellä avaruusasemalla.

ruusasemalla.

Ensimmäisenä iltana yritämme puolinukuksissa seurata esityksiä. Välissä täytyy myös improvisoida oma esityksemme. Vihdoinkin meille ohjeistetaan illan viimeinen aktiviteetti, joka seisoo meidän ja kauan odotetun päivällisen välissä. Tehtävänä on selvittää jokaisesta joukkueesta mielenkiintoinen fakta mahdollisimman nopeasti. Energisemmistä keskustelukulttuureista tuleviin on yllättävän vaikeata tutustua väsyneenä. Jä-mähdän keskustelemaan ruotsalaisten ja saksalaisten kanssa. Päivällisen aikana tutustun tarkemmin Janniisiin ja Figaroon.

Avaruusmatkailun kirkas tulevaisuus

Kaivattujen yönien jälkeen seuraamme ESan työntekijöiden puheita ja esitelmää. Eräs puhuja kertoo ESan työmahdollisuuksista kunnianhimoisille nuorille ja toinen esittelee eurooppalaisen satelliittipaikannusjärjestelmä Galileon toimintaa. Galileo on uudempi ja tarkempi kuin yleisemmin tunnettu Yhdysvaltojen so-

tilaallisiin käyttötarkoituksiin luotu GPS tai Venäjän ja Kiinan vastaavat järjestelmät. Kaikki paikannusjärjestelmät ovat kuitenkin yhteensopivia, joten puhelimesi voi käyttää jopa kaikkia neljää yhtä aikaa. Saamme myös kuulla esityksen avaruuslentojen suunnittelusta ja sen eri vaiheista.

Mieleenpainuvimman puheen kuulemme kuitenkin **Tommaso Ghidiniltä**, mekaanisen osaston johtajalta [head of mechanical department]. Hän on visionääri, jonka ajatukset avaruusmatkailun tulevaisuudesta joko haltioivat tai kauhistuttavat. Astronauuteille luodaan tekoälykopiot heidän läheisistään, jottei yksinäisyys alkaisi kalvamaan useita vuosia kestävillä matkoilla. Vain Marsista maahan kulkevalla valonsäteellä kestää pahimmillaan useita kymmeniä minuutteja, joten video-puhelut ulkoavaruuteen eivät ole mahdollisia.

Ghidini kertoo myös lupaavista uusista teknologioista. Kuupölystä pitäisi pystyä auringon energian avulla ikään kuin 3D-tulostamaan alkeellisia rakennuksia, joiden avulla Kuuta voitaisiin asuttaa. Astronauttien mielialaa taas voitaisiin nostaa satunnaisella lehmän kantasoluista viljellyllä pihvillä.

Biotulostus tulee - some synkistä

Kun lounastauolla lähestymme Figaron ja Jannisin kanssa Ghidiniä, saamme kuulla entistä hurjempia visioita.

Etenkin biologinen biotulostus kiinnostaa meitä. Ghidinin mukaan noin kymmenen vuoden päästä elinsiirtoja ei tarvitse enää tehdä toisesta ihmisestä, vaan uudet elimet voidaan rakentaa potilaan omista kantasoluista. Jo nyt teknologiaa voidaan käyttää ihonkudoksen luomiseen ja pienoiskokoisia versioita elimistä on joissakin kokeissa saatu toimimaan.

Ghidinillä on suurten puheiden lisäksi harras toive. Puheessansa hän mairittelee meitä saavutuksillamme ja ylistää yleisöänsä eurooppalaisen nuorison huipuksi, mutta vakavoituu yllättäen. Juuri tästä syystä hän kehottaa meitä olemaan käyttämättä TikTokia ja varomaan sosiaalista mediaa. Ghidini ei tarkemmin avaa ohjeensa takana piileviä syitä, mutta vaikuttaa siltä, että hän näkee TikTokissa jonkin tietoturvariskejä syvälisemmän vaaran.

Projektien kimppuun

Lopuksi pääsemme oppimiemme tietojen pohjalta suunnittelemaan oman avaruuslennon rinnakkaisuunnittelutyöpajassa [concurrent design workshop]. Rinnakkaissuunnittelussa perinteisen selkeässä järjestyksessä etenevän suunnittelun sijaan projektista luodaan ensimmäinen versio mahdollisimman nopeasti ja eri osa-alueita kehitetään yhtä aikaa. Välillä pidetään kokoamispalavereita, joissa sovitaan projektin osat yhteen ja tehdään päätöksiä etenemissuunnasta.

Pääsemme myös tutustumaan toisten joukkueiden projekteihin tarkemmin ja esittelemään omia ideoitamme julistetilaisuudessa [poster session]. Toiset joukkueet ovat muun muassa kuvantaneet laskeutumisalueen

maastoa erilaisilla kameroilla ja antureilla, ohjanneet satelliitin laskeutumaan takaisin ohjattavalla laskuvarjolla heidän luokseen ja mitanneet pienhiukkasten esiintyvyyttä ilmakehässä.

Koiviston Tommi kertoo taustoista:

Syksyllä 2021 huomasin ilmoituksen Esero-Finlandin järjestämästä CanSat-koulutuksesta opettajille, joka järjestettäisiin Oulussa. Ilmoituksen nähtyäni pieni avaruustutkija sisälläni heräsi ja innostuin oman satelliitin rakentamisesta. (Kuka nyt ei haluaisi rakentaa ja omistaa omaa satelliittia).

Tuossa vaiheessa en edes tiennyt mistään mahdollisesta kilpailusta, vaan osallistuminen koulutukseen johtui pelkästään omasta mielenkiinnosta aihetta kohtaan. Koulutuksen aikana rakensin oman satelliitin, jota ajattelin käyttää lähinnä mittausdatan keräämiseen esimerkiksi koetehtäviä varten.

Ajatus kilpailuun osallistumisesta syntyi, kun huomasin, että samalla kurssilla mukana ollut opettaja oli osallistunut kilpailuun ja voittanut oman ryhmänsä kanssa Suomen osakilpailun. Koska koulussamme oli jo valmiina kokeellisen fysiikan kurssi, päätin kokeilla, saataisiinko meidän koulustamme ryhmä, joka olisi kiinnostunut aiheesta ja valmis tekemään hiukan ylimääräistäkin työtä tätä kilpailua varten.

Ensimmäisen ryhmän toiminta ja menestyskin kannusti jatkamaan tämän kurssin pitämistä myös tämän kuluvan lukuvuoden aikana. Toimintaa on tarkoitettu jatkaa myös tulevina vuosina, jos opiskelijoilla riittää kiinnostusta ja työntöä tähän osallistumiseen.

Kurssin aikana opiskelijat oppivat fysiikan lisäksi erilaisia yhteistoimintaan liittyviä taitoja. Kilpailu on nimenomaan opiskelijoiden kilpailu, joten suurin osa eteen tulevista ongelmista pitäisi pystyä ratkomaan ryhmän kesken opettajan ohjaamana. Osallistuminen kurssille mahdollistaa myös oppimisen luokkaopetuksen ulkopuolella sekä tarjoaa mahdollisuuden tutustua myös muihin asiasta kiinnostuneisiin opiskelijoihin koulussamme sekä kilpailun aikana myös toisten koulujen opiskelijoihin.

Tämä kurssi on käytännössä avoin kaikille opiskelijoille, mutta aikataulujen ja sisältöjen vuoksi tämä sopii parhaiten toisen vuoden opiskelijoille.

Figaro

Kunnianhimoiselle kaikki on mahdollista

PYRY BJÖRK

Yleensä kaikista tapahtumista parhaiten mieleen jäävät kuitenkin toiset ihmiset, eikä tämäkään limsatökin lennättäjien tapaaminen ollut poikkeus. Oli aivan mahtavaa päästä tutustumaan toisiin nuoriin, jotka olivat saapuneet ympäri Eurooppaa jakamaan mielenkiintonsa avaruustutkimukseen. Vaikka kuvaileminen Euroopan huipuksi tuntui liioittelulta omalla kohdalla, saivat toiset joukkueet vakuuttumaan, että ainakin olimme näiden huippujen seurassa.

Yksi näistä kunnianhimoisista nuorista on ruotsalainen **Figaro Stenlund**, ja hän todellakin on avaruusintoilija. Jo toista vuotta CanSat-kilpailuun osallistuvaa Figaroa avaruuskärpänen puri lukiolaisille tarkoitettulla tiedekesäleiri Rymdforskarskolanilla vuonna 2022. Tämän jälkeen hän perusti kavereidensa kanssa avaruuserhon koululle ja he osallistuivat tölkkisatelliittikilpailuun. Toisena vuonna heitä onnisti, ja tiemme kohtasivat Hollannissa.

Ensimmäiseltä yritykseltä Figarolle jäi kuitenkin käteen jotain vielä suurempaa, kun eräs saksalainen tuomari kertoi hänelle avaruus- ja ilmailutekniikan opinnoista Saksassa. Nyt lähes kaksi vuotta kohtaamisen jälkeen Figaro tekee juuri sitä – opiskelee avaruus- ja ilmailutekniikkaa Stuttgartissa. Hän on lukiouransa ai-

kana opiskellut ahkerasti saksaa ja osallistuu täysin tavalliseen saksankieliseen koulutusohjelmaan. Luentojen kuunteleminen sujuu häneltä suurimmaksi osaksi hyvin erästä vahvaa murretta puhuvaa professoria luokkuun ottamatta.

Figaron seuraava projekti avaruuden parissa on yliopiston satelliittikerhon CubeSat-projekti. Siinä he suunnittelevat ja rakentavat 10 cm x 10 cm x 30 cm kokoisen ihka aidon satelliitin, joka laukaistaan maan kiertoradalla vuonna 2026.

Kokonaisuudessaan tapahtumaan osallistuminen oli upea kokemus. Se sai meidät kääntämään katseemme kohti Eurooppaa, tuntemaan itsemme osaksi laajempaa kansainvälistä yhteisöä, ja se inspiroi meitä suunnittelemaan ja rakentamaan opintopolkuja.

Haluankin kannustaa kaikkia kiinnostuksen kohteista huolimatta hakeutumaan mukaan johonkin itselleen vieraaseen projektiin. Ei ole väliä, valitsetko nuorten ilmastohuippukokouksen, Erasmus-vaihdon Espanjaan vaiko sitten ensi vuoden CanSat-kilpailun, kunhan silmäsi avautuvat tuntemattomille mahdollisuuksille ja tutustut turvallisen kuplasi ulkopuolisiin ihmisiin.

Ehkäpä löydät oman kutsumuksesi, kuten Figaro löysi avaruuden.

Vahva mutta inhimillinen

Suomalaisen vapaaottelun superlupaus Isla Fono nappasi kultaa nuorten aikuis-ten vapaaottelun maailmanmestaruuski-soista, mutta pöyhkeyttä ei urheilulukio-laisen rauhallisesta olemuksesta välity.

SAANA MATELA

Jopa toisesta maailmanmestaruudesta huolimatta 18-vuotiaan Islan jalat pysyvät ennemmin vankasti maan kamaralla.

“Maailmanmestaruutta kantaa ylpeydellä, mutta ei se arjessa tunnu yhtään eriltä”, hän avaa.

Helppoa voittaminen ei tietenkään ollut: sinnikkään fyysisen työnteon lisäksi se on vaatinut häneltä myös henkisten haasteiden päihittämistä. Voiton tuoma kun- nia ei silti pyyhi pois inhimillisiä epävarmuuksia, sillä Islan mukaan ne lähinnä vain muuttavat muotoaan.

“Se kuulostaa karulta, mutta mulle epävarmuudet ovat myös vahva motivaattori”, hän selittää.

Isla kertoo kamppailleensa huonon itsetunnon kans- sa etenkin silloin, kun aloitti vapaaottelun Työnteon kautta hän on pystynyt lujittamaan itsevarmuuttaan.

“Omilla onnistumisilla osoitan siinä itsellenikin, että mä en ole oikeasti niin huono kuin mitä mun pää koet- ta sanoa.”

Reitti vapaaottelijaksi

Tällä hetkellä paini on Islan oheislaji, jonka avulla hän kehittyy vapaaottelijana, mutta alun perin hän löysi va- paaottelun juuri lapsuuden painiharrastuksensa kaut- ta.

Suunnilleen viisi vuotta sitten hän katseli kaverin- sa kanssa samalla salilla harjoiteltavaa vapaaottelua ja vaikutui siitä, miten paljon siistimmältä se näytti.

“Niin mä lähdin testaamaan peruskursseja, ja sen kautta jäätiin sille tielle ihan täysin.”

Lisäksi hänellä on aikaisempaa kokemusta eri tans- silajeista, mikä toi sulavalikkeisyyttä hänen ottelemi- seensa jo alusta lähtien.

Islan mukaan tuolloin noin 13-vuotiaana hänen elä- mänsä oli nyrjähtänyt raiteiltaan, mutta sitten vapaa- ottelun aloittaminen toi hukassa olevan teinin elämään järjestystä.

Samoin hän on havainnut, että muillakin vapaaotte- lijoiden on monesti vaikea tausta, minkä vuoksi he pa- neutuvat vapaaotteluun pyrkiäkseen määrätietoisesti parantamaan elämäänsä. Vapaaottelu antoi hänellekin pitkän tähtäimen päämääriä.

“Jotenkin tuntui, että kyllä musta on tähän.”

Myös Islan läheiset suhtautuivat tytön urheiluun läh- tökohtaisesti positiivisesti, koska he huomasivat, miten voimakkaasti hän muuttui ihmisenä rutiinin ja aloit- teellisuuden myötä.

Kamppailulajit ovat Islan suvulle tuttuja, sillä hänen isänsä puolelta niitä on harrastettu hänen papastaan lähtien. Niin ikään Islan äiti seuraa tyttärensä urheilua mielellään, mutta toki häntä kauhistuttaa vaikkapa sil- loin, kun tämä saapuu kotiin mustelmilla harjoitusten jälkeen. Isla kertoo, että hänen läheisensä kuitenkin tu- kevat parhaansa mukaan eivätkä ole yrittäneet saada häntä lopettamaan lajiaan.

Kamppailulajin imago

Vapaaottelu on niittänyt kesyttömän kamppailulajin mainetta, ja jotkut saattavat nähdä sen harrastajat ra-

Isla Fono (s. 2006)

Kamppailuklubin ja Suomen Vapaaotteluliiton maajoukkueen jäsen

Kastellin urheilulukion abiturientti

Vapaaottelun U21 Euroopan mestari 2025

Vapaaottelun U21 maailmanmestari 2024

Vapaaottelun nuorten Euroopan mestari 2024

Vapaaottelun nuorten maailmanmestari 2022

jussa valossa. Isla myöntää joidenkin kohdistaneen myös häneen virheellisiä ennakkoluuloja siksi, että hän on vapaaottelija.

“Kukaan järkevä kamppailija ei satuta ketään muuta kuin vastustajaa tai katutappelussa [vastapuolta] tosi- tilanteessa. Se kuuluu vapaaotteluun etiikkaan, että ei olla kaduilla kerjäämässä tappelua ihan vain siksi, että osattaisiin tapella”, hän huomauttaa.

Kuitenkin lajin itsensä sisällä iskut ja lukot ovat sen ydintä. Voiko sellaista laskea väkivallaksi? Islan mu- kaan vapaaottelijat näkevät sen mieluummin taiteena, ja samalla laji on hänen silmissään huippu-urheilua sen vaatimien fyysisten ja henkisten ominaisuuksien vuok- si.

“Mun mielestä ihmisillä on aina ollut tarve ottaa mit- taä toisistaan fyysisesti, ja kun sitä toteutetaan järke- västi säännöillä ja teknisesti harjoiteltuna, ei se ole enää barbaarista.”

Toisaalta riski loukkaantua vakavasti on aina olemas- sa. Nähtyään lajitovereidensa loukkaantumisia hän on joutunut käsittelemään mielessään tämän ikävän mah- dollisuuden. Se ei silti horjuta hänen tahtoaan jatkaa vapaaottelua.

“Oman ottelutyylin voi myös rakentaa järkeväksi, et- tei lähde semmoisiin nakkikiskatappeluihin”, hän nau- rahtaa.

Pelkoa pelissä

Ulkopuolisen näkökulmasta voi tuntua hurjalta, miten joku uskaltaa hypätä taisteluun ja laittaa itsensä likoon katsojien tarkkailevien silmien edessä.

Isla vahvistaakin, että kyllä ennen ottelua pelottaa, ja pelon havaitsee kehollisena reaktiona. Viimeisimmis- sä MM-kisoissa ennen otteluhäkkiin menoa hän puhui verhon takana siitä, miten hänen jalkansa eivät kanta- neet ja hän tunsu pyörtyvänsä.

“Mutta kun pitää mennä yleisön eteen, niin aika au- tomaattisesti päällimmäinen pelko lähtee pois. Silloin tajuaa, ettei mulla ole mitään pakenemista tässä tilan- teessa”, hän kuvailee.

Pelko vaihtuu määrätietoisuuteen siinä vaiheessa, kun hän kohtaa vastustajan kasvokkain häkissä ennen ottelua.

“Siinä vaiheessa ei pelota enää yhtään, vaan mä oon enemmänkin niin, että nyt annetaan turpaan.”

Suhtautuminen vastustajiin on etäisempi ennen otte- lua. Isla kertoo välttävänsä vastustajalle puhumista tai muuta kanssakäymistä etukäteen, koska jos hän tuntisi tämän “liian hyvin”, hän alkaisi herkästi tuntea sääliä.

Vapaaottelu on kamppalulaji, joka yhdistelee esimerkiksi nyrkkeilyä, judoa ja brasilialaista jiu-jitsua. Kuvaja: Anniina Liukkonen.

Itse ottelutilanteessa taas suhtautuminen vastustajaan on hänen mukaansa säälimätön. Jos haluaa voittaa ottelun, ei voi murehtia sattuuko oma lyönti, lukko tai potku vastustajaan kipeästi.

Ottelun päätyttyä tilanne on toinen, kun lähestyvän ottelun virittämä jännite on purkautunut. Isla luonnehtii vapaaottelukulttuuria sellaiseksi, jossa arvostus vastustajaa kohtaan pidetään erittäin korkealla ja jossa tunnelma on ottelun jälkeen myönteinen.

“Todella usein ollaan kavereita matsin jälkeen.”

Kivenkova kuori?

Kamppailu ja kilpaileminen itsessään voivat herättää vapaaottelijoissa paljon tunteita. Samaan aikaan heihin saattaa iskeä paine omaksua kovanaaman rooli, vaikka ei siihen oikeasti samaistuisikaan.

Isla kertookin olevansa hyvin tunteellinen ihminen; voitettuaan MM-kullan hän omien sanojensa mukaan “hajosi ihan täysin” noin kymmenen minuutin ajan Maamme-laulun soidessa.

“Juuri tuollaisissa paikoissa tuntuu, että koska mä olen vapaaottelija, pitäisi olla tosi kova. Mutta oikeasti mä en sisimmässäni ole semmoinen ihminen”, hän selittää.

Loppujen lopuksi hän ymmärtänyt, että ihmiset arvostavat eniten sitä, että on oma itsensä, eikä hänen tarvitse esittää mitään - kun itkettää, niin itketään sitten. Kyyneleet voi oppia ymmärtämään vahvuutena.

“Haluaisin osoittaa, että voi pystyä tosi koviin suoriin olematta kovasydäminen ihminen ja että kyllä elämässä voi pärjätä, vaikka olisi herkkä ja haavoittuvainen tyyppi.”

Urheilijan tunteiden kirjoon kuuluu voiton tuoma ilo, mutta käänköpuolena vastoinkäymisten aiheutta-

ma pettymys. Isla kertoo käsittelevänsä niitä ja muita asioita tekemällä ajatustyötä esimerkiksi kirjoittamalla sekä turvautumalla tukiverkostoonsa, kuten vanhempiinsa. Lisäksi hän kehuu vapaaotteluyhteisöään.

“Kaikki naiset, joiden kanssa olen lähentynyt tuon vapaaottelun kautta, on mulle tosi tärkeitä ja rakkaita ihmisiä.”

Tähtäimessä lajin kirkkain kruunu

Nuoren ja urheilijan elämän yhdistämistä on helpottanut lukion käyminen neljässä vuodessa. Opintojen pidentäminen on Kastellin urheilulukiossa sujuvaa, ja Isla suosittelee kaikkia urheilulukiolaisia niin tekemään. Hän kertoo urheilulukion aamutreenien puolestaan kehittäneen häntä urheilijana ja mahdollistaneen harjoitusmäärien kasvattamisen.

Vaikka hän tunnistaa harjoittelemisen syöneen aikaa sosiaaliselta eläältä, ainakaan viikoittaisten juhlimisiltojen poisjääminen ei vapaaottelijaa erityisemmin harmita.

“Pidemmällä tähtäimellä saan tästä paljon enemmän irti kuin hetkellisestä huvista.”

Tällainen tavoitteellisuus onkin keskiössä, kun kyseessä on huippu-urheilu. Islan pää tavoite on nimittäin päästä kamppailemaan vapaaottelun ammattilaisorganisaatiossa, kuten UFC:ssä, ja tietysti menestyä siellä. Resepti onnistumiseen on myös tiedossa: harjoittelua on jatkettava. Hän haluaa olla teknisesti mahdollisimman taitava ottelija.

“Meillä on jo nyt amatööriottelijalle todella laadukas treeniympäristö ja todella hyvä valmentaja. Mulla on kyllä kova luotto siihen, että jo tällä porukalla päästään pitkälle.”

Monitoimitalossa 10 vuotta

Kastellin lukio muutti upouuteen monitoimitaloon syksyllä 2014. Onko mikään muuttanut kymmenessä vuodessa? Tunnistatko erot? Pyykkinarulle ripustetut kehitysehdotukset on kerätty opiskelijoilta syksyllä 2014. Näiden kommenttien lisäksi moitittiin, että on liian kylmää. Opiskelijat toivoivat pehmeitä käsinojallisia sohvia, lisää väriä harmaaan tilalle, lisää bileitä ja yhteishenkeä. Kuulostaako tutulta?

2014

2025

Pitkällä koulupolulla

Tämän kevään abiturienti Erblin Latifi koki mieleenpainuvia hetkiä kymmenen vuotta sitten, kun hän oli alakoululaisena juontamassa juhlassa, jossa Kastellin huppea monitoimitalo vihittiin käyttöön. Hänet hoksattiin pyytää samaan pestiin myös viime syksynä, kun vietettiin talon 10-vuotisjuhlia.

”Arvostan tätä koulua mahdollottaman paljon, etenkin kun tiedän, ettei kaikkialla ole lähellekään samanlaisia mahdollisuuksia opiskella kuin täällä. Siksi juhlissa juontaminen oli minulle erityinen kunnia.”

Erblin tuntee muutaman muunkin monitoimitalossa koulupolkunsa taitaneen ja arvelee, että Kastellissa varttuminen on jättänyt myönteisen jäljen heihin jokaiseen.

”Kastelli on antanut minulle itseluottamusta ja opettanut tekemään töitä omien tulosten eteen. En usko, että muissa kouluissa on samanlaista tekemisen meininkiä peruskoulusta asti kuin Kastellissa. Voi myös olla, etten olisi ollut yhtä kiinnostunut urheilusta, jos olisin kasvanut muualla.”

Jos jotakin pitäisi muuttaa, Erblin panostaisi vieläkin enemmän yhteishengen luomiseen.

”En varmastikaan ole ainoa, joka toivoisi sitä kuuluisaa Meidän Kastelli -fiilistä vielä lisää.”

Kastellin vahvuudet on helppo nimetä: mahdollisuuksien monipuolisuus ja opetuksen taso.

”Täällä on uskomattoman hienot fasilitetit niin opiskelulle, musiikille, kuvataiteelle kuin liikunnallekin. Tärkeimpänä tietenkin on kullakin koulun osa-alueel-

le osaavat ja innostavat opettajat, joita Kastellista kylä löytyy.”

Hän kertoo alusta asti pitäneensä talon arkkitehtuurista eikä löydä rakennuksesta moittimista.

”En ihan ole ymmärtänyt, kun monet valittavat sen harmaudesta. Mielestäni se on vain modernia! Paljon täällä on vieläkin samaa kuin alkuvuosina, mutta on ollut myös hieno huomata, että talon tekniikkaa päivitetään jatkuvasti ajan tasalle”, Erblin sanoo ja mainitsee uudet taulut hienona lisänä.

”Suosikkipaikkani on ehdottomasti kirjaston luku-tila! Se on viihtyisä ja siellä on mukava opiskella sekä viettää aikaa kavereiden kanssa.”

Vierainta aluetta talossa on päiväkodin puoli, mutta sielläkin Erblin muistelee käyneensä kerran psykologian kurssin yhteydessä.

”Yllättävää kyllä, haaveilin kymmenen vuotta sitten pitkälti samoista asioista kuin nytkin. Haaveilen lääkirinä työskentelemisestä ja tutkijana toimimisesta. Lakin saatua päähän otan vähän taukoa opiskelusta armeijassa, minkä jälkeen toivon pääseväni lääkkeeseen opiskelemaan. Kaupungista en ole vielä varma, mutta Helsinki kiinnostaa.”

tutussa talossa

Toisen vuoden opiskelija Neea Pöllänen tuntee Kastellin monitoimitalon paremmin kuin moni muu. Hän on kulkenut koko koulutaipaleensa tässä rakennuksessa.

”Kymmenen vuotta sitten aloitin ensimmäisen luokkani koulussa. Olin käynyt tutustumassa vanhaan Kastellin kouluun, mutta syksyn koittaessa edessä olikin uusi, kaunis ja suuri monitoimitalo”, Neea muistelee.

Hän kertoo, että alkuvuosina etenkin koulun piha oli paljon käytössä ja sinne mentiin myös vapaa-aikalla leikkimään.

”Kastellissa parasta on ollut ihmiset. Opettajat ovat todella ammattitaitoisia ja auttavat aina tarvittaessa. Opetus ei ole liian tiukkaa vaan mukaan mahtuu myös huumoria, mutta silti opetus pysyy laadukkaana. Myös mahtavat ystävät ja luokkatoverit vuosien varrelta ovat auttaneet selviämään yhdessä kaikesta, mitä on tullut vastaan näiden kouluvuosien aikana”, Neea sanoo.

Hän sanoo pitävänsä Kastellin arkkitehtuurista ja etenkin lukion kuvaamataidon luokan kauneudesta. Kastellin värit on valittu hyvin erottamaan tietyt koulun osat toisistaan.

”Täällä ei mielestäni ole tarvetta suurille muutoksille, mutta jos jotain olisi muutettavat tekisin talon betonikohdista esteettisesti kauniimman näköisiä.”

Neealla ei ollut syytä miettiä koulun vaihtamista lukion kynnyksellä, koska Kastelli tuntui oikealta ratkaisulta ja oli vielä lähikoulukin. Rakennus oli ennestään tuttu, ja isovelji oli käynyt saman lukiopolun aiemmin.

Opettajakunta on kerennyt muuttua hieman Neean koulu-uran aikana.

”Ilmapiiri on pysynyt toisia kunnioittavana ja positiiv-

visena”, Neea sanoo.

Vieraimmaksi paikaksi monitoimitalossa Neealle on jäänyt opettajienhuone, jossa hänellä ei ole monesti tullut käytyä. Häinkin nimeää Erblinin tavoin suosikkipaikakseen kirjaston.

”Se tarjoaa rauhallisen työtilan opiskeluun, lukemiseen ja lautapeleille ystävien kanssa.”

Neea tuntee pari muutakin opiskelijaa, jotka ovat olleet Kastellissa samaan aikaan kanssani, mutta ei osaa sanoa, onko koulu vaikuttanut heihin jotenkin erityisesti.

”Kastelli on muovannut minusta avoimemman uusille haasteille ja antanut rohkeutta kokeilla, vaikka aina ei onnistuisikaan”, Neea kiittelee ja arvelee, että saataisi olla hieman erilainen luonteeltaan ja toimintatavoiltaan, jos olisi käynyt koulunsa muualla.

Mieleenpainuvinta Kastellin-muistoa miettiessään Neea nostaa esiin yläkoulun kuvaamataidon työ, jossa aiheenani oli vesi.

”Sen työn takia minulle on jäänyt edelleen tarve ottaa aina kuva kauniista vesipisaroista eri pinnoilla, kuten auton katolla tai kuplavedestä lasissa.”

”Kymmenen vuotta sitten haaveilin uuden oppimisesta ja ystävistä. Nyt haaveilen positiivisesta ja itenäisestä elämästä lukion jälkeen. En ole vielä täysin varma mitä haluan koulutaipaleen jälkeen lähteä opiskelemaan, mutta tällä hetkellä turvallisuusala vaikuttaa mielenkiintoiselta.”

Riikka Pulkkinen

Kastellin lukion kummikirjailija ja alumni
s. 1980 Tampereella, Kastellin ylioppilas
Filosofian maisteri

Viimeinen yhteinen leikki

Otava, 2024

SAANA MATELA

Kaksi pikkutyttöä tahtoo tietää isänsä Eeliksen olinpaikan, mutta lasten äiti Mai ei osaa antaa vastausta. Näin kimurantti lähtöasetelma on kummikirjailijamme **Riikka Pulkkinen** tuoreessa romaanissa Viimeinen yhteinen leikki (2024).

Romaanin juoni rakentuu Main epätoivoiselle yritykselle löytää avomiehensä Eelis. Seurakseen hän saa omia kipupisteitään pakenevan Novan, Eeliksen ensirakkauden. Tarinan edetessä paljastuvat Eeliksen pyrkimykset taltuttaa menneisyytensä möröt kiistanalaisilla parannuskeinoilla, jotka ovat muovanneet häntä, Novaa ja muita tutkimuskohteita peruuttamattomasti.

Kirja sai imaistua minut mukaansa muun muassa raikkaiden kerrontaratkaisujensa ansiosta. Janosin lisätietoa siitä, mikä saa Eeliksen hylkäämään perheensä niin käsittämättömällä tavalla, ja eri hahmoilta keräämiäni tiedonmurusten kautta minulle muodostui kokonaiskäsitys tilanteesta.

Romaanin ensimmäisellä puoliskolla ja aivan loppusuoralla tarinaa kerrotaankin hän-muodossa Main näkökulmasta ja toisella taas sinä-muodossa Novan perspektiivistä käsin. Lisäksi naishahmojen kanssa vuorotellen äänneen pääsee Eelis, joka avaa minäker-

Ihmisyksilö tieteellisenä leluna?

tojana elämäntarinaansa esiteini-ästä alkaen. Samalla Eeliksen hahmosta syntyy moniulotteinen kuva, koska jokainen keskeisimmistä hahmoista näyttää hänestä puolia, jotka ovat ristiriidassa keskenään tai täydentävät toisiaan.

Ihmisyyttä kirjan sivuilla

Pulkkisella on taito kuvata kasvamista ja tunteita sekä todentuntuisesti että runollisesti esimerkiksi vertauskuvien avulla. Elämäntilanteeni on kaukana työssäkäyvän Main lapsiperhearjesta, mutta se näyttäytyy tutun ja konkreettisenä. Pulkkinen avaa kauniisti sen iloja ja suruja sekä tavallisen arjen takana piilevää rakkautta.

Samalla pidin siitä, miten Pulkkinen kuvailee iskevästi mustasukkaisuutta. Toistensa vastakohdat Mai ja Nova kadehtivat toisessa sitä, mitä itsessä ei ole. Kirja näyttää, miten jopa oman kateuden kohde kokee riittämättömyyden tunteita, joita saattaa erehtyä luulemaan vain omiksi murheiksi.

Tässä ajassa kirkkaasti näkyvä aihe, mielenterveys, loistaa läpi teoksen. Arvostan Pulkkinen valintaa kirjoittaa pakko-oireisesta häiriöstä, koska se jää usein paitsioon mielenterveyskeskustelussa, ja monesti yleinen käsitys siitä pyörii virheellisesti vain pintapuolisen säntillisyyden ympärillä. Eeliksen OCD ei olekaan pikkutarkkuutta vaan hänen isänsä kuoleman aiheuttaman trauman ilmenemismuoto, joka lamaannuttaa ja saa hänet tukeutumaan pakonomaisiin rituaaleihin.

Koska edelleen suomalaisten miesten on vaikea näyttäytyä heikkona, tämä pelon mustaama kulttuuri tukahduttaa heitä. Siksin on tärkeää, että tällaiset suomalaiset kirjat nostavat esiin miesten mielenterveyttä.

Medikalisaatiota vastaan

Ennen kaikkea teos silti käsittelee teemoissaan lääketieteellisen tutkimuksen etiikkaa ja pohtii, voiko tai pi-

tääkö ihmistä korjata. Mitä jos riskit omien kolhujen korjaamisessa kasvavat liian suuriksi? Voiko lääke olla pahempi kuin itse sairaus? Näin teokseen heijastuu aikamme polttavia kysymyksiä.

Tätä vuosikymmentä ovat sävyttäneet koronapandemia, sote- ja mielenterveyskriisi yhdistettynä alati kehittyvään teknologiaan sekä hinkuun muovata täydellisen ehjä ja tehokas ihminen. Ne ovat otollinen kasvualusta juuri niille ongelmille, joista kirja kertoo: kunnianhimoisille kokeiluille, joiden jalkoihin yksilö jää.

Kastellilaisten käsissä

Teosta voisi suositella lukioikäisille ja varsinkin lääkärin urasta haaveileville, joita tunnetusti on täällä Kastellissa paljon. Luonnontieteiden opiskelun ohella kannattaisikin tarkastella muun muassa psykiatriaa myös filosofisemmalta näkökannalta, koska tutkimus lähtee viime kädessä sairauden, normaalin ja tavoiteltavan määrittelystä. Kuitenkin tämä tarina ihmisistä, jotka yrittävät tulla toimeen haavojensa kanssa, soveltuu universaaliudessaan mainiosti muillekin kuin lääketieteen tai psykologian opinnoista kiinnostuneille.

Kirjaa ei tule tulkita niin, että se tukisi epätieteellistä öyhötystä ja neuvoisi painamaan foliohatun päähän. Se kyllä kritisoi epäkohtia tieteen harjoittamisessa, mutta itse asiassa perusteltu kritiikki on tieteen olemuksen ytimessä, sillä sen avulla tiede voi jatkuvasti pyrkiä kehittymään ja korjaamaan itseään.

Siksi kehotan tarttumaan *Viimeiseen yhteiseen leikkiin*. Se toimii osana niitä työkaluja, joiden avulla rakennamme kriittisen ajattelun taitoja ja rohkeutta käydä keskustelua tutkimusten ja innovaatioiden etiikasta.

Pulkkisesta inspiroituneena meidän - tulevien tietentekijöiden - tuleekin omalta osaltamme kantaa kortemme kekoon eettisen tieteen rakentamisessa ja muistaa, että kaikella ei voi leikkiä.

Kurssi kohti pohjoista

Kastellin lukion ensimmäinen retkikunta järjestettiin lukuvuoden 2024-2025 ykkösperiodissa. Kurssilla perehdyttiin tieteellisen tutkimuksen vaiheisiin käytännössä.

Mikäli sinä, kastellin lukion opiskelija, tahdot uusia tuttavuuksia, unohtumattomia kokemuksia ja uusia taitoja, lähde mahdolliselle retkikuntakurssille tulevaisuudessa. Tätä kurssia et halua missata - ei läksyjä eikä kestä koko periodia. :)

MINEA SAKKO

Tehtävämme oli auttaa kuusamolaisia asukkaita säilyttämään alueen metsän monimuotoisuus ja suojella tätä hakkuilta. Olennainen osa kurssia oli retkikuntaosuutemme, joka suuntasi Oulangan kansallispuistoon, erityisesti Oulankajoen ympärillä. Kurssin veti biologian opettaja Maria ja matematiikan opettaja Tuula, joka on opiskellut seikkailukasvatusta.

Ennen retkikuntaosuutta tutustuimme opiskelijaryhmäämme ja käsiteltävään ongelmaan yhdessä. Vaikka kurssilla olikin tuttuja, oli ilmassa vielä jännitystä. Retkikuntamme lähti lukioltamme aamulla kohti Oulankaa ja ensimmäistä yöpaikkaa. Vaikka kurssi saattoikin houkutella opiskelijoita, joilla on aikaisempaa retkeilykokemusta, oli kurssilla myös ensikertalaisia.

Saapuessamme, leiriydyimme Oulangan leirintäalueelle, jossa pystytimme teltat ja valmistimme päivällistä. Iltapäivän ohjelman meillä oli vierailu luontokeskuksella ja Kiutakönkäällä, sekä kanoteilla harjoittelu. Harjoittelimme pienellä lammella liikumisen lisäksi pelastautumista: pääsimme pelastamaan opettajamme Marian veden varasta. Illalla ehtikin jo tutustua enemmän muihin opiskelijoihin saunomisen ja kortin peluun merkeissä.

Yöllä oli hieman satanut, mutta pysyimme onneksemme kuivina. Aamulla olikin leirin pakkaaminen, aamupalan valmistus ja tutkimusryhmiin jakautuminen. Toinen ryhmä liikkui ruokatavaroiden kanssa kanoteilla Oulankajokea pitkin ja toinen kävelen. Pysähdyspaikan jälkeen ryhmät vaihtuivat päittäin, jotta päivien aikana molemmat ryhmät kävelivät ja meloivat. Aina kävelen liikkunut ryhmä tutki Oulankajokeen laskevia puroja. Puroista tutkittiin niiden eliöitä, kiven kokoja ja valaistusta puron alueella.

Ensimmäisen yön vietimme ansakämpän ympäröimässä maastossa. Paikalla oli erityisen paljon porukkaa, sillä sinne oli löytänyt paikalle toinenkin opiskelijaryhmä. Koko ilta ansakämpällä satoi paljon, joten kastuimme myös hieman. Toisen illan yövyimme aittaniityn vuokratuvan ympärillä, jossa pääsimme lämmittämään saunan. Siellä ollessamme ei satanut ollenkaan. Seuraavana aamuna toinen porukka lähti kävelen ja toinen me-

loen viimeiselle etapille, josta meidät haettiin Oulangan tutkimusasemalle.

Tutkimusasemalla huolsimme varusteita, söimme ja vietimme yhdessä aikaa. Illalla kävimme hakemassa luontokeskukselta lähtevän reitin varrelta eliönäytteitä haaveihin tamppaamalla joen pohjaa. Pääsimme tutkimusasemalla tutkimaan, erottelevaan ja luokittelevaan näitä eliöitä näytteistä, mikä oli hauskin osuus kaikesta. Viimeisen päivänä luokittelemme eliöitä ja iltapäivällä palasimme lukiollemme.

Retkikuntaosuudella syötiin todella hyvää ruokaa ja kaikkien ruokavaliot oli huomioitu mainiosti.

Retkikuntakurssi tarjosi unohtumattomia muistoja, joita muistelee yhä lämmöllä. Se tarjosi mahdollisuuden viettää aikaa luonnossa, tutustua retkeilyyn matalalla kynnyksellä ja tutustua ympäristöön. Kurssin toteutuksessa hienoa oli, kuinka matala kynnyks se oli tutustua retkeilyyn. Se sopi sekä ensikertalaiselle että kokeneelle. Tutustuessa ympäristöön arvostaa yhä enemmän kokonaisuutta: kasvillisuutta, eläimiä ja ympäröiviä ihmisiä.

Oppimiskokemus on jokaisella yksilöllinen, ja se pätee tälläkin kurssilla. Itse en suoranaisesti oppinut mitään uutta retkeilystä, sillä siitä löytyy itseltä kokemusta. Mutta jos jostain opin, ehkä luonnon tutkimisesta ja uusista kasvisproteiineista. Vaikka liikun paljon luonnossa, en välttämättä kiinnitä tarkasti huomiota ympäristöön. Oulangassa tutkimme purojen pohjia ja niissä eläviä eliöitä.

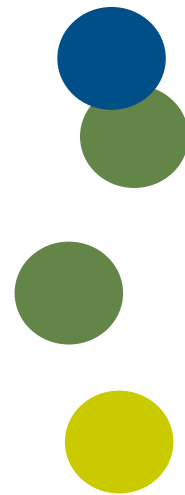
Minusta oli siistiä, oli itselle uudet kasvisproteiinit ja kuinka hyviä ne olivat! Uusi positiivinen tuttavuus on hernis, jota voisi kuvailla kananmakuiseksi, vaikka se on koostumukseltaan hieman kumista.

Oulangan tarjoama luontokokemus oli ainutlaatu-

nen. Oulun maisemissa, joissa olen tottunut ulkoilemaan, on maasto aika samantyyppistä ja tasaista. Heti kun saavuimme Oulangan kansallispuistoon, maasto muuttui henkeäsalpaavaksi ja ainutlaatuisiksi. Vaihtelevat maaston muodot, puhdas luonto ja mielettömät maisemat, joita ei todellakaan unohda, tekivät kokemuksesta entistä mieleenpainuvamman.

Voin kaiken tämän jälkeen paljastaa, että emme Oulangassa pelkästään tutkineet kiviä ja katselleet puita. Koko retkikunta oli tietenkin opetustilanne, mutta se ei tuntunut siltä missään vaiheessa. Mieleen painuivat hetket, kun paistoimme sateisena iltana pitsaa tran-
gioilla ja opetimme opettajillemme Tuulalle ja Marialle flossaamista. Sateessa, pienessä ringissä nauroimme vatsan kipeäksi. Viisipäiväiselle retkikunnalle mahtui vaikka kuinka monta yhtä lailla mieleenpainuvaa hetkeä, jotka tekivät kurssista vielä hauskemman.

Jodel on uusi juorukanavamme

Miten Tuula ja Maria räätälöivät elämyksen?

Millaisia tavoitteita projektilla oli? Miten ne täyttyivät? Mikä onnistui parhaiten?

Opintojakson tavoitteena oli etenkin se, että opiskelijat ryhmässä työskennellen, kokemuksellisesti oppien ja tutkimuksen teon vaiheisiin tutustuen kehittävät ympäristöosaamistaan ja vahvistavat luontosuhdettaan. Opintojaksolle asetetut tavoitteet täyttyivät meidän ohjaajien näkökulmasta hyvin. Jos pitäisi poimia yksi helmi, niin parhaiten onnistui kokemuksellisuus. Opiskelijat kertoivat opintojakson ylittäneen heidän odotuksensa, etenkin kokemuksellisuudessaan. Toki kehitysideoitakin syntyi seuraavaa seikkailuopintojaksoa ajatellen. Varaamme esimerkiksi enemmän oppitunteja ja ennen retkikuntaosuutta tapahtuvaan työskentelyyn ja kehitämme parempia mittareita luontosuhteen vahvistumisen arviointiin.

Minkälaista suunnittelua ja taitoja tällainen vaati ohjaajilta?

Seikkailuopintojakson sujuva kulku vaatii melko paljon suunnittelua, ja opintojen, työkokemuksen ja elämän myötä karttuneista taidoista oli meille ehdottomasti hyötyä. Esimerkiksi retkikuntaosuuden varusteet, ruokailut ja eteneminen kahdessa ryhmässä joella ja jalan suunniteltiin tarkasti etukäteen. Kuinka monta telttaa, retkikeitintä, desilitraa kaurahiutaleita ja litraa puhdasta vettä tarvitaan? Mitä tehdään, jos joku ryhmässä loukkaa jalkansa ja matka tyssää? Mitä tutkijaryhmä tekee päästyään tutkimuskohteeseen? Kuka suunnistaa? Kuinka pitkälle meidän pitää edetä tänään, jotta ehdimme ajoissa määränpäähän?

Vaikka moni asia suunnitellaan sujuvuuden ja turvallisuuden nimissä yksityiskohtaisesti etukäteen, niin ohjaajilta vaaditaan myös heittäytymistä ja epävarmuuden sietoa. Seikkailukasvatuksen ytimessä ovat yhdessä tekeminen ja ongelmanratkaisu, joissa oppijat ovat aktiivisessa roolissa myös päätöksenteossa. Kun aikaa vietetään yhdessä ympäri vuorokauden, uudessa ympäristössä ja aika ajoin myös epämukavuusalueella,

niin tunteet, jaksaminen ja alkuperäinen suunnitelma saattavat olla koetuksella. Tällöin ohjaajien huolellinen valmistautuminen ja kyky joustaa auttavat eteenpäin.

Tuula on opiskellut seikkailukasvatusta ja järjestänyt vaelluskursseja ja Maria on perehtynyt tutkimuksen vaiheisiin aiemmassa tutkijan työssään, sekä opettanut vastaavia aiheita yliopiston kenttäkursseilla. Kumpikin meistä on kasvanut luonnossa liikkuen ja vahva luontosuhde toikin meidät yhteen ja sai suunnittelemaan tätä seikkailua. Suunnittelun ja taitojen rinnalle, vähintäänkin yhtä tärkeään rooliin nostaisimme innostuksen! Oma palo luontoon, toiminnalliseen opetukseen ja seikkailukasvatuksen teemoihin kantaa pitkälle.

Kuinka työlästä oli? Tekisittekö uudelleen? Onko jatkossakin tarjolla?

Tunneissa mitattuna työlästä, tunteissa mitattuna mahtavaa! Tekisimme ehdottomasti uudelleen ja seuraava seikkailu onkin suunnitteilla ensi syksyille.

Mikä jäi mieleen eniten? Miksi?

Hetket, joissa opiskelijat ylittivät itsensä! Minä pysyn -oivallukset. Välittömät keskustelut iltanuotilla. Nämä hetket jäivät päällimmäisimpinä mieleen, koska niissä oltiin läsnä hetkessä ja oivallettiin jotain uutta.

Miksi tällaista kannattaisi järjestää enemmänkin? Miksi opiskelijan kannattaisi osallistua?

Seikkailukasvatuksen toimintaperiaate on loistava! Opiskelija pääsee haastamaan itseään, huomaa pärjäävänsä ja voi hyödyntää kokemaansa tulevissa uusissa tilanteissa. Etenkin ryhmässä toimimisen taidot kehittyvät. Opettajan kannattaa tarttua seikkailu- ja tiedekasvatuksen keinoihin, sillä ne lisäävät luontevasti lukiolaisten osallisuutta ja toimijuutta.

Opiskelijan kannattaa osallistua, oli omat mielenkiinnon kohteet tai tulevaisuuden suunnitelmat mitkä tahansa, koska tältä opintojaksolta saa mukaansa arvokkaan kokemuksen: minä pystyn!

Pariikymmentä vuotta sitten kuumimmat juorut kuultiin Facebookista ja IRC-galleriasta. Nyt on siirrytty Jodeliin. Siellä on tarjolla anonyymi keskustelupalsta, jossa on kanavia aihealueittain ja myös vapaalle keskustelulle. Kuten aina ennenkin juorukanavissa, Jodelissakin kuulee sekä positiivista että negatiivista juoruaamista.

Viime vuosina Jodelin käyttö on lisääntynyt, ja mahdollisesti sen käyttötarkoitus on ehtinyt sumentua usealle. Pelikauppa esittelee sovelluksen käyttötarkoitusta seuraavasti: "Naapuruston sovellus, jonka avulla voit olla välittömästi yhteydessä paikalliseen yhteisösi. -- Jodel antaa sinun kokea kaiken, mitä kaupungilla on tarjota."

Toki paikallisilmiöt näkyvät kanavilla käyttäjän sijainnin mukaan, mutta vaarana voi olla kunnianloukkaukset anonyymin kirjoittelun takia - tai jopa arjesta irtautuminen.

Millainen Jodel todellisuudessa on? Puhutaanpa ensin yleisimmistä kanavista. Etusivu eli Jodelissa Main täyttyy paikallisten sovellusten käyttäjien kysymyksistä ja pyynnöistä.

Kohdennetut kanavat, kuten Kysy miehiltä ja Dadjokes, ovat juuri sellaisia aihekanavia, joiden sisältö vas-

Taas kaikki ovat saaneet tehdä opintotarjottimeen seuraavan lukuvuoden valintansa. Onneksi muut kalulaiset auttavat näissä, ettei yksin jäädä! P.S. Ylpeästi meillä kaupungin lukioista laajin opintotarjotin!

Kun aukaisee pääkanavan, ei koskaan tiedä, mitä tulee. Palautteen antaminen on hyvä asia, mutta hyvän ilmapiirin takaamiseksi rakentavasti antaminen olisi suositeltavaa. Toivottavasti kuitenkin viestit menevät perille.

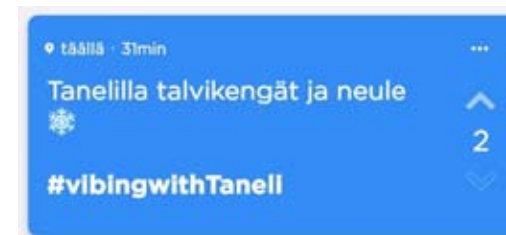
taa nimeään. Keskustelu niissä on kuitenkin vaihtelevaa. Tarjolla on ystävällisiä ja asiallisia vastauksia, kun apua ja vinkkejä kysytään. Vastaan tulee myös töykeitä ja töksähteleviä vastauksia, sekä tietenkin trollaajia.

Sovellus on koukuttava, sillä uuden informaation vastaanottaminen ja FOMO eli Fear Of Missing Out pitää meidät kytköksissä siihen. Toisaalta siihen ehtii samalla kyllästyä kokoaikaisen viestitulvan ja toistuvien keskusteluiden takia.

Entäpä lukiolaisten käyttämät Jodelkanavat? Lukiolaisten lukio -kanava on mielenkiintoinen ja yleishyödyllinen. Sieltä saa vinkit yo-kirjoituksiin ja löytää samaistuttavia tyyppisiä ja erityisesti tsempejä. Keskustelu on erityisen rakentavaa ja asiallista, mikä on oululaisten lukiolaisten ansiota. Siellä keskustellessa ei tarvitse "katella samoja naamoja" ja saa erilaisia ja moninaisempia näkökulmia.

Kastellin Jodel-kanavat ovat koukuttavia. Vaikka koulumme onkin mahtava ja hieno yhteisö, tarjoaa Jodelin anonyymiteetti mahdollisuuden uppoutua yhteisön sisäpiirijuttuihin ja kokea lukio. Keskustelu on pääosin asiallista ja rakentavaa, mutta välillä vastaan tulee myös ikäviä keskustelijoita.

Monen lempikanavia lukiomme pääkanavan lisäksi ovat kaluihastukset ja kaluvihastukset - kanavat, joiden sisältöihin pystyy vähän väliä samaistumaan. Sanomattakin on selvää, että Jodel rakentaa lukiolaisille uniikin osan yhteisöämme, joka lisää yhteenkuuluvuutta.

Euroopasta unelma

Olemme kaksi Kastellin lukion abiturienttia. Olemme täynnä nuoruuden intoa. Kun kevään ponnistukset ovat ohi, lähdemme interrailaamaan ympäri Eurooppaa. Matkaa on suunniteltu jo pitkään ja odotukset ovat korkealla.

Haluamme nähdä maailmaa. Aiomme vierailla ikuisessa kaupungissa – Roomassa –, nauttia katkaravuista Ranskan Rivieralla ja löytää eurooppalaisuutemme DiscoverEU-hankkeen hengessä.

Kaikista eniten odotamme kuitenkin toisten nuorten tapaamista. Eurooppalainen kansalaistunne on silloin suorastaan huumaaava ja tulevaisuus vaikuttaa toiveikkaalta. On harmillista, kuinka harvoin tavallisessa elämässä pääsee kokemaan eurooppalaisia kulttuurien kirjoja. Täällä Itämeren takana Eurooppalaisuus paistaa harvemmin kuin aurinko. Elämmehän eri kiskonleveydelläkin.

Matka tulee syömään viimeisetkin penninpyörylät lompakoidemme pohjilta. Hetken harkitsemme yöpymistä taivasalla kalliin suurkaupungin laidalla, kunnes verkkokalvoillemme iskeytyy uhkakuva ryöstöstä. Ehkä yövymmekin hostellissa, mutta meidän tulee joka tapauksessa olla valppaina ja pitää yhtä.

Euroopan yhtenäisyyteen kohdistuu valtava paine sekä ulkoa että sisältä. Samaan aikaan kun kansainvälisen näyttämön roistot katkovat kaapeleitamme, hylkäävät hallitukset toisensa. Juuri nyt eheyttä tarvittaisiin entistä enemmän, mutta se vaikuttaa kadonneen. Britannia eroaa EU:sta, Euroopassa soditaan ja osa päättäjistä hylkää yhteiset arvomme.

Eurooppa on monien silmissä vain byrokraattinen Euroopan Unionin instituutio, joka arvotetaan valtion budjetin tulojen ja menojen perusteella. Eurooppa on kuitenkin jotain syvällisempää, joka yhdistää meidät naapureihimme sekä kuvainnollisesti että konkreettisesti. Olemme kaikki eurooppalaisia.

Unelmoidessamme tulevasta reissusta, unelmoimme myös yhtenäisestä Euroopasta. Vaikka töitä on jo tehty paljon ja saavutukset ovat olleet suurenmoisia, emme ole perillä. Eurooppalaisen identiteetin rakentaminen kansallistunteen rinnalle on ainoa tapa estää junan suistuminen raiteilta. Miten voisimme matkata samassa junassa, jos päämäärämme erkanevat? Meidän täytyy unelmoida yhteisestä Euroopasta. Meidän täytyy kokea itsemme eurooppalaisiksi.

Eurooppa ei ole matkustamista, kulttuurivillityksiä ja Chaouen Bleu -viinin juontia. Hienostelun sijaan Eurooppa on sen yhtenäinen arvopohja.

Amerikassa on unelma. Vapaus nousta ryysyistä ruusuihin – loputtomaan kulutusparatiisiin. Euroopallakin kuuluisi olla yhdistävä arvopohja: Euroopan unelma. Amerikkalaisten pinnallisten arvojen sijaan tämä olisi jotain suurempaa. Eurooppa merkitsee demokratiaa, tasa-arvoa ja oikeutta. Eurooppa tarvitsee armollisuutta, idealismia ja rakkautta. Eurooppa on sivistystä, luovuutta ja kunnioitusta. Tätä asemaa kohti mekin matkaamme.

Timlinin Tiina liftarina Euroopassa

”Minä en koskaan ollut interreilillä. vaan liftasin mieheni kanssa kaksi reissua. Oltiin köyhiä eikä ollut junaan varaa, mutta reissuun piti päästä. Ensimmäinen reissu tehtiin Roomaan. Oltiin siinä kaksikymppisiä, minä hieman alle. Tämä tapahtui siis 1980-luvun puolivälissä.

Matkaan lähdettiin Oulusta. Laivalla yli Tukholmaan, tietysti sen aikaisen istumapaikkasalin penkkirivien välissä lattialla nukkuen. Matka jatkui, yövyimme Etelä-Ruotsissa liikenneymyrässä. Tanskaan lautalla ja Tanskan läpi oli pakko sitten ottaa juna, kun kyytiä ei saatu.

Saksassa oli ihan mahtava liftata. Moottoritiet, hyvät autot, ystävällisiä kuskeja. Liftaaminen ei tuohon aikaan ollut vaarallista eivätkä liftarit vaarallisia eivätkä harvinaisia. Liftareina olivat äiti lapsensa kanssa ja salkkumies puvussaan.

Matkalla yövyimme ulkona lähellä moottoritien laitaa. Viimeinen näkymä ennen nukahtamista oli tähtitaivas ja ensimmäinen aamulla märät makuupussimme. Olimme niin väsyneitä, ettemme olleet heränneet sateeseen.

Rooma. Mieheni oli ilmoittanut postikortilla väärän ajan saapumiseemme Roomaan eikä kaveri ollut kotona. Ei auttanut muuta kuin kierrellä jalan nähtävyyksiä, käydä halvassa ravintolassa syömässä ja asetuimme kirkon portaille nukkumaan muiden kodittomien lailla. Pidimme vahtivuoroa, tai ainakin yritimme pitää, puukko kädessä makuupussin sisällä. Emme viipyneet kuin yhden yön perillä.

Italiassa kohtasimme mukavia kuskeja. Eräs nainen vei meidät kotiinsa yöksi ja vei baariin jäätelölle. Tapasimme useita ystävällisiä vieraanvaraisia ihmisiä. Kyllä peseytymismahdollisuus ja ruoka tuntuivat luksukselta.

Saksasta läheltä Müncheniä tällainen muisto: olimme yrittäneet saada kyytiä koko päivän ja illalla musta USA:n armeijan kenraali tuli jututtamaan meitä. Hän oli nähnyt meidät jo päivällä ja tarjosi majoitusta Naton alueella sijaitsevaan kämppäänsä. Mentiin aidatulle alueelle vartioiduista porteista kerrostaloasuntoon. Oltiin tietysti nälkäisiä. Mies tarjosi meille sokerikakkua. Hänellä oli tapana syödä sitä kavereiden kanssa, kun katsoivat telkkarista baseballia. No huh. Minulla oli selkä kipeä ja halusin nukkua lattialla. Mies tarjosi makuupaikan miehelleni parisängystään ja yöllä koppasi mieheni kainaloonsa, heräsivät molemmat kauhuissaan! *”Anteeksi en tarkoittanut, unissani luulin vaimoni olevan täällä.”* Tilanne selvisi ja mieheni nukkui ihan sängyn reunalla loppuyön.

Ystäväni asui Kölnissä ja siellä sitten olimmekin useita päiviä.

Rahat loppuivat paluumatkalla, niin että saimme juuri ja juuri laivaliput välillä Kapelskär-Naantali. Oli ilmainen bussikuljetus Tukholmasta Kapelskäriin. Siellä sitten istuimme auringonpahteessa päivän odottaen laivaa. Laivalla olisimme saaneet halvimmat cafeterian ruoka-annoksen loppurahoillamme. Siinä istuimme odottelemassa cafeterian aukeamista, kun eräs romanimies tuli pöytäamme istumaan. Hän kertoi, miten meidän olisi pitänyt toimia Tukholmassa (*”sossu pitää ihmisestä Ruotsissa huolen”*) ja lopulta löi pöytään setelin ja sanoi: *On se hyvä syödä vähän paremmin.* Niin saimme kaksi ruoka-annosta ostettua.

Enää en lähtisi liftamaan enkä tien varteen yöpymään. Maailma on muuttunut vaarallisemmaksi.”

Ruotsin-Kirsi kommentoi reilaamista

”En ole koskaan käynyt interrail-matkalla enkä oikeastaan ole koskaan edes haaveillut siitä. Olen kotoisin Kemijärveltä ja en muista, että ainakaan lukioaikana kukaan kavereistanikaan olisi reilannut.

Minulle oli jo riittävän suuri seikkailu, kun 18-vuotiaana sain Pohjola-Nordenin stipendimatkan Ruotsiin. Matkustin ensimmäistä kertaa elämässäni ihan yksin junalla Helsinkiin, josta jatkoin laivalla Tukholmaan ja sieltä edelleen junalla Jönköpingiin.

Ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen kämppikseni lähtivät reilaamaan, ja minä vietin kesälomani hoitamalla vanhukisia Ruotsissa. Syksyllä kuuntelin kavereiden jännittäviä kertomuksia ihaillen sitä rohkeutta, millä he olivat selvinneet tiukoistakin paikoista. Välillä mielessä kävi hienoinen kateus, mutta päällimmäisenä tunteena oli kyllä helpotus siitä, ettei itse tarvinnut olla mukana.

Totesin jo nuorena, että matkustaessani tykkään selkeistä ja varmistetuista aikatauluista, enakkoon varatuista istumapaikoista, hotellien mukavista sängyistä ja toimivista suihkuista. Seikkailuista nautin eniten kirjoissa ja elokuvissa.”

Eräs reilaaja Barcelonassa.

ELOKUVA

Ihmeilmin kahdeksan elokuvan katsomisen oli mielenkiintoinen kokemus, ja ne avasivat ihan uusia näkökulmia elokuvaan ja niiden taustalla oleviin aiheisiin. Jokaisessa oli jotain erityistä, mikä sai ajattelemaan enemmän kuin pelkkä viihdyttävä juoni. Esimerkiksi historia ja yhteiskunnalliset teemat olivat vahvasti läsnä monessa elokuvassa. *Pojat* toi esille sodan vaikutuksen nuoriin ja perheisiin, kun taas *Pelko jäytää sielua* käsitteli syrjintää ja erilaisuuden hyväksymistä. On jännä huomata, miten samat teemat toistuvat edelleen meidän ajassamme, vaikka elokuvat on tehty ihan eri ympäristöissä.

Komisario Palmun erehdys näytti, miten huumoria ja jännitystä voi yhdistää rikoselokuvaan niin, että lopputulos on yllättävän viihdyttävä. Toisaalta *O’Sangue* oli paljon synkempi ja taiteellisempi, mutta sekin jätti jälkeensä ajatuksia vallasta ja ihmisten välisistä suhteista.

Näiden elokuvien katsominen myös muistutti, kuinka paljon elokuvat voivat kertoa eri kulttuureista ja aikakausista. *Anna-Liisa* vei ajassa taaksepäin ja antoi kuvan suomalaisen yhteiskunnan moraalikysymyksistä, kun taas *Mies vailla menneisyyttä* tarjosi ikkunan modernimpaan mutta silti universaaliin tarinaan identiteetistä ja selviytymisestä.

Vaikka kaikki elokuvat eivät ehkä olleet sellaisia, mitä valitsisimme vapaa-ajallamme, niiden monipuolisuus teki katsomiskokemuksesta opettavan. Ne toivat esille eri näkökulman ihmisten elämään ja siihen, miten he selviävät vaikeissa tilanteissa. Se sai arvostamaan elokuvan roolia paitsi tarinankerronnassa myös tapana käsitellä isoja, ajankohtaisia kysymyksiä.

Oliver Jokipii ja Aaro Suorsa

Elokuvia tarjolla taas ensi vuonna kuviksessa.

Jokainen katsottu elokuva opetti omalla tavallaan ymmärtämistä. Tunsin empatiaa “Anna-Liisa”-teoksen päähenkilöä kohtaan sekä “Pojat”-elokuvan päähenkilöryhmää kohtaan. Uskon tämän johtuvan siitä, että elokuvat ovat suomalaisia ja sijoittuvat menneeseen aikaan. Koen kansallisuuden lailla automaattisesti tunnesidettä hahmoja kohtaan.

Käsitystäni ihmisyydestä laajensivat etenkin “Pelko jäytää sielua” ja “Pyöveli”, sillä hahmojen maailma poikkeaa täysin omastani. Molemmissa teemoina on toki samaistuttaviakin asioita, kuten rakkaus ja parisuhde, mutta maailmankuva ja ympäristö sekä kulttuuri poikkeavat paljon. “Mies vailla menneisyyttä” hämmästytti vähäpuheisuutensa ja jäykkyytensä vuoksi, mutta silti elokuvasta oli onnistuttu samalla tekemään tunteisiin vetoava ja vakuuttava.

Vaikka maailmantilanne ja kulttuurit poikkeavat elokuvien ja nykyhetken välillä, tunteet ja ihmisten väliset suhteet ovat yhä ajankohtaisia.

AVARTAA

Komisario Palmun erehdys sai pohtimaan elokuvan aikana, mitä on tapahtunut ja kuka on tehnyt mitään. Vaikka elokuva sai murhan näyttämään onnettomuudelta, arvelin koko ajan, että jotakin hämärää on tekeillä. Elokuva oli jännittävä ja opetti, ettei kaikkiin voi luottaa. Loppu oli ennalta-arvaamaton.

Elokuvassa *Mies vailla menneisyyttä* M-nimisen päähenkilön matkaa oli haikeaa seurata. Muiden toteuttaman ilki-vallan vuoksi M:n elämästä tuli vaikeaa. Mitä tahansa hän yritti tehdä, asia tyssäsi siihen, ettei

hän muistanut kuka oli. Onneksi mies löysi elokuvan aikana välittäviä henkilöitä, joiden avulla hän pääsi lopulta selville siitä, kuka hän on. Samalla elokuva oli ihana rakkaustarina. Elokuva opetti olemaan hyvä muille. Mielenkiintoista oli, että elokuvan muistinmenetys liittyi täydellisesti nyt samassa periodissa käymääni psykologian kolmoskurssiin, jossa käsiteltiin aivojen toimintaa ja muun muassa muistinmenetyksen syitä. Tiedän siis, mistä päähenkilön muistinmenetys eli retrograninen amnesia johtuu.

Pyöveli on ajatuksella tehty elokuva. Se, että elokuvaa on sen julkaisuaikoihin jouduttu sensuroimaan, kertoo siitä, että sillä on sanottavaa. Tästä elokuvasta oppi ja sai tietää historiasta paljon uutta. Vaikka elokuvan aihe oli rankka, se oli myös mielestäni hauska. Käsitys ihmisyydestä ja siitä, mikä on oikein, laajeni. Voiko ihmisen tappaminen olla oikein, jos se on oma työ ja kyseinen henkilö ”ansaitsee” tuomionsa. Hankala kysymys, jonka elokuva minussa herätti.

Kaikki elokuvat herättivät tunteita. Ensimmäiseksi katsottu mykkäelokuva *Anna-Liisan* oli yhtenäinen ja opettava elokuva, vaikka aluksi olin aika ennakkoluuloinen mykkäelokuvista. Tuntuu, että kurssista oli hyötyä ja kävisin kurssin varmasti uudelleen, jos voisin.

Nana Määttä

teet ovat yhtenäisiä. Myös monet ongelmat ja vastoin käymiset, joiden kanssa hahmot kamppailivat, ovat sovellettavissa nykypäivään. Esimerkiksi “Anna-Liisa”-elokuvan päähenkilöllä oli salaisuus, jota hän varjeli ja jonka vuoksi hän poti huonoa omaatuntoa. Sama kaava toistuu monissa elokuvissa sekä tosielämässä.

Elokuvia katsoessani tunsin iloa, riemua, rakkautta, turvallisuutta, empatiaa ja intoa, mutta myös hämmennystä, surua, pelkoa, järkytystä ja inhoa. Parhaita elokuvia olivat sellaiset, joiden aikana ehti tuntea tunteita laidasta laitaan. Ne herättivät myös eniten mielenkiintoa ja pohdiskelua. Lemppareitani olivat “Pojat” ja “Komisario Palmun erehdys”.

Milja Parkkisenniemi

TUNTEMATON OPPILAS

Runokokoelma

Hän ja

Taas kerro
Kuun ku
Oi tätä ka
Mitä ihme

Mitä kuulisit, kun
kivi pyörisi tyhjiydessä
Sitä on vaikea kuvailla
kuin puhetta kuudolle

Kuuntele kuinka hiljaa on sumu kuutamo harteillaan

Vielä tovereita?

Yksinäinen oppilas

Valkoisessa luolassa

Jyrkäle vetteen jyssähtää
Käärötpä iskua vaimentaa
Luolassa kaikua kovaa
Tukkohon töksähtää
Jodeliin kuva kopsahtaa
Voi minu elämää

Hävytön oppilas

Järjen jälkeen

automaattiplagiaatti
valvontabyrokraatti
tekoälytarkistin
”tekstisi on liian edistynyt lukiolaiselle”
se on siis valetta
olet vain luuseri
et mitään oikeasti osaa
keneenkään ei voi luottaa
tekoäly soopaa tuottaa
lukiolainen kai enemmän

Murrettu oppilas

Taidekonglomeraatti

Arvon oppilas,
Teidät teljetään luokkaan
Kunnes suoritate taideteoksenne loppuun
Sillä tätä on taide

Taide on sitä, että teemme mitä päätän
Teemme sen kaikki yhdessä
Taide on valmista, kun minä päätän
Kaunista ei ole, joten pois heitän

Teollinen Piina

Petollinen -

Taiteen teollistaja

Tuotanto tehokasta

Entäpä taidokasta?

Taiteellinen oppilas

Oululaneum

Kadut urilla
Vuosisatojen kärryt
Niitä viiltäneet
Virheetkö toistuneet

Missä olemme
Historiako päättynyt
Ei kai vielä sentään

Kauppojen reiät
Tyhjillään

Oululainen oppilas

DADA

Dadada DADA dadadaadada dadada
DADAISMII
Olen tulossa pikkuhiljaa
Hulluksii
Onko tämä edes runooooo
And they don’t and they don’t stop
Post post post post
Modernistinen manifest
Jeejee
And they don’t stop coming and they don’t stop coming
He eivät lakkaa tulemasta, He eivät lakkaa tulemasta,,,

Ensimmäisen vuoden oppilas

Onomatopoea

Hyrkäle posoon yhähtää
Yrmähdys kuulokas
Ölös kuulahtaa
kähähtää ken kuulo
Ölös mone kuulo
Ja näekuk ölös käppii

Nolu omea äänes!

Virolainen oppilas

Muuttomatka

Elämä kiittää eteenpäin lailla lentokoneen
Jos nyt hidastan syöksyn valtamereen
Täytyy tämä ylitys jaksaa, ei ole varaa uupua
Luvan levätä saan vasta
Kun siintää horisontissa jo vastaranta

Matkaa sinne monta päivää
Kestää koitos kuukausia
Kauas kotipesä jää

Siipeni väsyneet valittavat
Ja suuntavaistoni hukassa on
En tiedä miten selviän
Laskusta auringon

Ei lintua luotu lentämään
Lailla lentokoneen
Edes suihkumoottori selässä
Ei uupumusta estä
Ei siipeni vastusta kestä

Pian ylioppilas

Kertakäyttöihmisiä liukuhihnalla

NOVELLI

OMALAATUINEN OSUKISTI

Yksi syy nuorten pahoinvointiaallon takana voi olla se, että nykyään kaikkea on liikaa, mutta mitään todellista ei oikeastaan ole.

Olet liiallinen miellyttäjä, joten suostut tapaamaan ihastuksesi Miron puiston grillillä iltamyöhään. Päästyäsi paikalle moikkaat häntä hymyssä suin, hän taas murahtaa laiskan tervehdyksen katse nauliutuneena puhelimeensa. Aletaan laahustamaan kohti tuntematonta määränpäättä.

”Oli tosi kiireinen päivä, kun luin kokeisiin ja olin töissä”, kerrot ja tavoittelet katseellasi vierustoverisi silmiä niitä kuitenkin kunnolla saavuttamatta.

”Ahaa... joo”, hän lopulta mutisee snäppien lähettämisen välissä. Näyt jokusessa niistä: voiko se tarkoittaa sitä, että hän tahtoo esitellä sinua maailmalle? Mahdollisuus saa sydämesi hehkumaan ylpeydestä.

”Salee raskasta toi biologian päättääminen ja lentiksen valmentaminen”, hän jatkaa poissaolevana.

Häh? Hehku sammuu ja jäätävä muljaisu iskee vatsaasi, koska ethän sinä lue biologiaa saati valmenna. Yrität korjata väärän käsityksen, mutta Miro jättää sinut tosielämässä luetulle – tai oikeastaan kuullulle. Aut. Mikäpä siinä. Yrität katsella ympärillesi muka välinpitämättömänä, mutta jotenkin silmäsi eksyvät pojan näytölle ja huomaat, että hän on lähettänyt monta snäppiä jollekin Amandalle, joka ei ole avannut yhtäkään niistä.

Jostain syystä Miro turhautuu puhelimeensa, sulloosen taskuunsa ja suuntaa vihdoinkin katseensa sinuun. Jes! Ehkä nyt voisitte keskustella urheilusta, lempi elokuvistanne ja lemmikkikaneista?

Sitten pojan katse vaeltaa punaisiin, katulampun hohteen alla kiiltäviin hiussuortuviisi. Hän on puhtaasti utelias, katselee tutkijanomaisesti. Vähitellen katseen valuu ahneutta, etkä oikein tiedä, mitä siitä pitäisi ajatella.

”Just tollaset punaset hiukset on ihanat”, hän mumiisee kuin itsekseen. ”Luonnollisetkin vielä.”

”Ei, ne on kyllä värjättyt.”

”Ai.” Miron ilme valahtaa kuin pettyneellä ostajalla, jolle valkenee, ettei auto kiihdykään niin nopeasti kuin

kauppias lupasi. Jatketaan kävelemistä. Kiisselintahmean hiljaisuuden rikkoo vain soran rapina kenkien alla.

Hän kuitenkin pääsee mielipahastaan ilmeisen pian yli ja hivuttautuu lähemmäs, kietoo kätensä ympärillesi. Kosteaa hengitys lämmittää ihoasi.

”Täällä on aika kylmä, vai mitä, Ama?” hän kuiskaa korvaasi.

Ama, Amanda... mitä? Miten Miro ei välitä sinusta sen vertaa, että muistaisi edes sinun nimesi oikein? Hän ei tunnu huomaavan kurtistuneita kulmiasi vaan ehdottaa: ”Mennään mieluummin meille.”

Miro saa sinut tuntemaan olosi joksikin halvaksi Kinder-yllätykseksi. Sellaiseksi epäesteettiseksi turhakkeeksi, joka unohtuu jonnekin sohvan syövereihin.

Mutta niinhän sinäkin näet itsesi, joten hyväksyt sen. Sentään olet yksi Miron rihkamista. Ja kuka muka sanoo, että Miro ei voisi muuttaa mieltään ja ylentää sinut arvotavaroiden joukkoon? Ihan varmasti voisit saada hänet näkemään sinut timanttina ja pyyhkiä hänen mielestään sen typerän Aman, jolla on taatusti typerä naama ja typerä nimi ja joka vaikuttaa ärsyttävältä. Varmasti voisit, kunhan vain yrität tarpeeksi. Niin, yritä nyt vähän lisää.

***

Olit Miron lähes jakamattoman huomion kohde. Silti bussimatalla kotiin sisälläsi ammottaa tyhjiö. Ei siinä ole mitään järkeä, saithan sen, mitä niin kovasti tavoittelit. Olit timantti! Sitten et ollutkaan. Kaikki loppui yhtä nopeasti kuin se alkoikin. Et siis kaiketi ollut tarpeeksi ainutlaatuinen tai loistava, olet epäonnistunut, Ama olisi epäilemättä ollut jännittävämpi...

Turrutat sietämätöntä haluasi paeta maasta avaamalla ensin Sheinin, sitten Temun. Joo, niiden tuotteet haajoavat, kun niiden suuntaan hengittää, mutta kyllähän sinun on aivan pakko saada jotain helppoa, vaivatonta ja nopeaa. Selaillessasi pohdit, mitkä tuotteet mahtavat todellisuudessa vastata nettikaupan kuvia. Olet saanut pettyä jo kertaalleen, koska aika Miron kanssa ei vastannut odotuksiasi. Vitun Miro. Pikkuhiljaa kiukku leviää polttamaan kehosi jokaista solua.

Kosta hänelle. Kosta. Kerää muutaman (kymmenen) uuden pojan snäppilistaa ja Instaa koristamaan. Tuo yksi ainakin näyttää niin epätoivoiselta, että eiköhän hän

palvo sinua, jos Miro sinut hylkää. Ajatus Miron menettämisestä saa silti vatsasi muljahtamaan surusta.

Koulussa Miro ei katso sinua päinkään, eikä häntä enää kiinnosta jutella kaneista snäpissä. Nyt olet hänelle yhdentekevä. Kerran Miron kaverit tönäisivät toisiinsa nähdessään sinut ja vaihtavat limaisia virnistyksiä, ikään kuin he tietäisivät ominaisuutesi ja pilkkaisivat niitä, ehkä vertaisivat niitä Miron muiden tyttöjen ominaisuuksiin. Kolme kautta kymmenen, olet kuulevinasi ohittaessasi heidät... *Hehe hehe... Miron ämmä... Hehe hehe...* Sinun tekisi mieli huutaa keuhkot tyhjäksi keskellä koulun käytävää, saada kaikki jämähtämään järkytyksestä niille sijoilleen, mutta ethän sinä kuitenkaan niin tekisi. Se laskisi markkina-arvoasi niin, että joutuisit ikuisesti sosiaaliselle kaatopaikalle.

Istahdat ruokalassa tusinasta lukiolaistytöstä koostuvan kaveriporukkasi vakiopöytään. Et tarkemmin ajateltuna muista, miksi olette kavereita. Jokainen teistä tuntuu vihaavan toisianne ja tapailevan toistenne eksiä ja nyksiä ja säätöjä, mutta olette kaikki atleettisia ja tyylikkäitä, joten teidän yhteiskuvanne näyttävät hienoilta Instassa. Ja muiden silmissä tietysti vaikutatte suosituilta.

”Tiiättekö Liinan? Niillä on niin siisti talo ja se on nykyään glow-upannu ihan kunnolla. Vois kutsua sen mun synttäreille. Sillä on söpöjä veljiäkin.”

”Taidan vaihtaa vanhojentanssiparia. Se on vaan pari senttiä mua pitempi ja jotenki tosi nolo. Siis ei se oo tehny mitään sillee pahaa, mut saisin paremman. Se muutenki kysy mua vaan Espresso Houseen niinku joku köyhis, mä legit ansaitsen providerin.”

”Mites sulla menee Miron kaa?” yksi kavereistasi kysyy.

Säpsähdät aivosumustasi ja mutiset jotain sen tyylistä, ettei kovin hyvin.

”Kuule, iske vaikka se Olli, jonka kaa sillä on jotain biiffiä”, hän vastaa.

Hymyilet idealle ja päätät snäpätä Ollille. Ihmisenä Olli ei voisi vähempää kiinnostaa sinua, mutta Miro saattaisi suuttua. Se on tärkeintä.

Koulupäivän jälkeen laahustat kotiin ja suureksi ärsytykseksi huomaat, että niuhot serkkusi ovat saapuneet kylään. He ovat kummallisia luusereita, jotka elävät hiekankuivaa elämää, eli he ovat aivan toista maata kuin sinä.

Täti vaahtoaa olohuoneessa innoissaan Elsan poikaystävästä.

”Sinullako poikaystävä?” möläytät serkkutytölle tökerömmiin kuin olisi kohteliasta. Elsa nyökkää hymyillen.

”About neljä kuukautta sitten ne tavattiin väittelykerhossa ja ystävyystyttiin. Pari viikkoa sitten yhteisen kaverin kotibileissä me tanssittiin ja se sano tykkäävänsä musta. Huomenna me luetaan koeviikon kokeisiin ja

käydään illalla ravintolassa.”

Tasaista. Hämmentävän yksinkertaista.

Miron kanssa mikään ei ollut yksinkertaista. Oli ignoreeraukset, situationshipit ja epäselvät pelit, joiden säännöt kielsivät olemasta hauras.

Toinen serkkutyttösi kertoo äidillesi valtiotieteellisen kutkuttavan mielenkiintoisista opinnoista, hauskoin opiskelijatapahtumista, järjestöhommista, töistä, rakkaista ystävistään ja lemmikeistään...

Sinä sitä vastoin painut huoneeseesi ja keskität energiasi sosiaaliseen peliin. Ainakin epätoivoinen luuseripoika numero 1 on täysin rakastunut, se taisi itse asiassa olla ihastunut sinuun jo monta vuotta. Hahah. Ollikin vaikuttaa innokkaalta. Niin, että haistapa Miro paska!

Parin tunnin päästä joudut sulkemaan puhelimesi ja avaamaan inhokkiaineesi filosofian oppikirjan. Luet koetta varten kappaletta, jossa joku Kant käskee kohdella ihmisiä päämääränä itsessään. Tuhahdat puisevalle sanahelinälle ja nukahdat viesteistä kilisevä puhelin vasemmassa kädessä ja etiikan oppikirja oikeassa.

Aamulla serkkujen mutkaton elämä ja Kantin sanat kummittelevat mielessäsi.

Kävellessäsi kouluun pieni ääni päässäsi sanoo, ettei ihmissuhteidesi varmaan kuuluisi olla tällaisia. Yrität hiljentää äänen, mutta se on sitkeä.

Miro ei taaskaan katso sinua päin käytävällä.

Luuseripoika 1 ja 2 tuijottavat haltioissaan.

Olli moikkaa hymyillen.

Tätä menoa alat minuutti minuutilta muistuttaa Miroa aina vain enemmän.

Miroa ei kiinnosta mikään.

Mietit, miten Miro saattaa tilata illalla sinun ja Amandan korvikkeeksi uuden tytön kotiinsa kuin hampurilaisaterian Woltista. Huomenna hän tilannee toisen, ylihuomenna kolmannen ja niin edelleen. Eiväthän tuotteet liukuhihnalta lopu, joten ei haittaa, vaikka tuotetta käyttäisi vain kerran ja viskaisi sen sitten pois. Saattoi testailla mielensä mukaan, eikä sillä ollut väliä, hajosiko tuote heitossa.

Kieltämättä se hiveli egoasi, kun Miro poimi juuri sinut liukuhihnalta. Sen lyhyen hetken ajan tunsit olosi erityiseksi, kauniiksi ja merkittäväksi. Mutta poimijarakastajan miellyttäminen on loputon kierre, jossa et tule koskaan riittämään.

Ehkä ei ole terveellistä liehakoida maailman miroja. Tuskin Amandojen kanssa kilpaileminen vie koskaan minnekään. Ei myöskään kannata muovata itsestään Miraa.

Kenties sinulle parasta on vapauttaa itsesi oravanpyörästä. Silloin et enää satuta ketään.

Poistat Miron ja ne hänen kiusakseen poimitut liukuhihnajojat somestasi, etkä muista, milloin viimeksi olisit tuntenut olosi niin kahlitsemattomaksi.

Onnea kaikille
tämän lukuvuoden
ylioppilaillemme!

